

BESLUT

2016-09-05

Dnr: 16/00775

SAKEN

Morgonkort, P1, 2016-03-14, kl. 9.00, inslag om det tyska delstatsvalet år 2016; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om resultatet i det delstatsval som hållits föregående dag i tre tyska delstater. I inslaget sa nyhetspresentatören bland annat följande.

Och vi börjar i Tyskland och delstatsvalet i går där det flyktingfientliga partiet AfD överträffade alla opinionssiffror medan förbundskansler Merkels kristdemokrater backade i de tre delstater som valde nya parlament. Resultatet sänder starka signaler till Merkel och påverkar hennes ställning både på hemmaplan och ute i Europa.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att Alternative für Deutschland (AfD) felaktigt benämndes som högerpopulistiskt och invandrarfientligt. Anmälaren anser att inslaget var utformat som ett ställningstagande mot AfD.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför följande.

AfD är ett ungt parti och grundades 2013 som ett liberalkonservativt parti till höger om kristdemokraterna CDU. Partiet utmärkte sig först för att vara EU- och eurokritiskt. Efter interna strider om partiets riktning, har AfD mer och mer profilerat sig som ett parti som motsätter sig flyktinginvandring. En av ledarna

har uttryckt att flyktingkrisen är mycket positiv för partiet. Kritiken mot regeringens flyktingpolitik har hittills varit den dominerande och sammanhållande frågan inom AfD. Det finns dock skillnader i hur kritiken uttrycks. En grov skiljelinje går mellan partiets sympatisörer i östra och västra Tyskland. I västra Tyskland hör man oftare en mer nyanserad kritik, som grundas på ekonomiska argument. I östra Tyskland är argumentationen mer värde- och identitetsdriven med argument att ”de passar inte in här”. Partiet talar om ”massinvandring” och skiljer på ”riktiga flyktingar” och ”irreguljära migranter” som ”utgör en fara för social och religiös oro och en risk för den europeiska kulturens successiva avskaffande”. Statsvetare i Tyskland som *Ekot* pratat med beskriver partiet som på gränsen till extremistiskt i östra Tyskland. Här nedan redovisas vidare ett par formuleringar ur partiprogrammen i de olika delstaterna, som SR anser motiverar benämningen flyktingfientliga. AfD i Sachsen-Anhalt skriver följande.

De etablerade partiernas invandrings-, asyl- och integrationspolitik leder till en social katastrof. Den ohejdade strömmen av miljoner invandrare som inte talar vårt språk, som kommer från kulturer som är oss helt främmande och som oftast inte förfogar över några särskilda kvalifikationer, cementerar parallellsamhällen. Integration är omöjlig. Sociala spänningar i en hittills okänd omfattning kommer att drabba oss.

AFD i Baden-Württemberg skriver följande.

Kritiker till asylkaoset smutskastas å det grövsta. AfD låter sig inte skrämmas av det. Partiet är den enda demokratiska motkraften till gammelpartiernas obegränsade invandringsvansinne och välkomstdiktatur och som erbjuder en verklig opposition.

Det är således korrekt och relevant att i sammanhanget, där valresultatet återgavs, benämna partiet som bland annat flyktingfientligt. Detta för att tydliggöra för lyssnarna hur representationen i delstaternas politiska församlingar såg ut.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet).

Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

SR ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för

framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser, mot bakgrund av vad SR anfört i sitt yttrande, att uttalandet om AfD som flyktingfientligt i det aktuella sammanhanget inte medför att inslaget strider mot kravet på saklighet. Nämnden anser inte heller att inslaget strider mot kravet på opartiskhet.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, Elisabet Bäck, Leif Hedman, Jan Holmberg, Ulrika Hansson, Clas Barkman och Berivan Yildiz efter föredragning av Rasmus Gedda.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Rasmus Gedda